

Jus Canonicum In V. Libros Decretalium Distributum

novâ Methodo explicatum, Omnibus Capitulis Titulorum (qui in Antiquis, & novis Libris Decretalium continentur) promiscuè & confusè positis, in ordinem doctrinæ digestis. Adjunctis Aliis Quæstionibus Connexis, Quæ Ad Plenam Cujusque Tituli, Aut Materiæ Cognitionem, Et Expositionem Pertinent. ...

Respondens Libro secundo Decretalium : In Quo Ordo Judiciarius, Et Qvæ Ad Judicia Pertinent, Secundùm Utrumque Jus, Canonicum, & Civile Methodicè Tractantur, & Exponuntur ; Additus Est, Præter Synopticum Et Methodicum, Alius Index Alphabeticus A Pluribus Desideratus

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1675

Liber II. Decretalium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98191](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98191)

* * *

LIBER II. DECRETALIUM.

Postquam Libro superiore de Ecclesiasticis Prælatiis, ac Judicibus, eorūque Officio, & Potestate; item de quibusdam tum præparatoriis Judiciorum, tum similitudinem cum iis habentibus dictum fuit; sequitur nunc, ut de ipsis Judiciis, seu de toto ordine, ac processu judiciario agatur. Hic autem tria principalia membra, seu partes continet, principium, medium, & finem, ut ex communi tradit Greg. Tholosan. partit. Jur. Can. lib. 5. tit. 1. c. 3. n. 5. Maranta de Ordine Judiciorum. par. 6. n. 1. & 2. Principium continet Acta omnia à citatione usque ad litis contestationem inclusivè, ut libelli oblationem, reconventionem, satisfactionem, exceptionem &c. Medium continet positiones, responsiones, & probationes, aliósque actus à litis contestatione exclusivè, usque ad conclusionem in causa inclusivè. Finis consistit in sententia definitiva, eiusque executione. Porro licet citatio, & libelli oblatio sint quædam præparatoria Judiciis, cum præcedant litis contestationem, à qua iudicium propriè, ac strictè incipere dicitur, l. 1. juncta gl. V. Judiciis cæpto; C. De judiciis: non tamen prius de iis, quàm de Judiciis agendum fuit, quia scilicet non præcedunt totum ordinem, seu processum judiciarium, is enim incipit à citatione, & durat usque ad sententiam definitivam, de quo hoc 2. Libro agitur: sed potius ad illum tanquam partes integrantes spectant, ideòque cum citatio, & libelli oblatio sint partes Judiciis saltem latè sumpti, meritò ad tractatum de Judiciis referuntur, ut notat Aug. Beronius ad Rubricam de Judiciis n. 7. & 8. Est autem hic Liber, teste Abbate in præmio eiusdem, omnium aliorum Librorum Juris Canonici difficillimus, & magis utilis.

TITVLVS I. DE IUDICIIS.

I. Omen Judicii varias in Jure significationes habet; prout videre est apud Gl. in reg. jur. 10. V. In Judiciis; de R. I. in 6. Hostiens. in summa h. t. n. 1. Marant. de Ordin. judicior. p. 1. n. 1. & seqq. quibus omnibus, duæ sunt potissimum, quæ ad propositum spectant. Prima est, quæ accipitur Judicium pro sententia Judicis dicentis jus inter partes, sive defendantis, quod justum est. Altera est, quæ sumitur Judicium pro toto processu, seu discussione causæ, quæ fit coram Judice inter Actorem, & Reum, ut id, quod justum est, definiatur. Et hæc posterior significatio magis subsistat est, & propria huius loci: nam etiam sententia includitur in Judicio sic accepto, Marant. c. l. n. 4. quamvis prior acceptio primæ sit, cum Judicium à jure dicendo appellatum sit, quod sit quasi iudicium, quia in eo, quod justum est per sententiam

Tomus II.

profertur, à qua sententia Judicis velut à sine totus reliquus processus denominationem sortitur, & Judicium appellatur. Extat hic Titulus etiam in Sexto, Clementinis, & Extravagantibus communibus: & habet correspondentem etiam Titulum in ff. & Codice.

SECTIO I. DE IUDICIIS IN GENERE, & personis, quæ stare possunt in iudicio.

§. I.

Quid, & quotuplex sit Iudicium?

II. Assertio 1. Judicium est legitima rei controversæ apud Judicem inter litigantes tractatio, seu disceptatio, & dijudicatio. Ita definitur apud Wesenbec. in pa-